

ବୁଦ୍ଧି ନୟାବୁ କି ସୁଟସୁଟା

ଛପାସିନ୍ଧୁ ବିହାରୀ

ବୁଦ୍ଧି ନ ଆଇ କି ହୁଗହୁଗା

ଲେଖକ

ଶ୍ରୀ କୃପାସିନ୍ଧୁ ବିଶ୍ୱାଳ, ସାମ୍ବାଦକ

ସୌମ୍ୟ ଚରଣ

ସ୍ୱସ୍ଥ ଶ୍ରୀମତୀ
ବିଜୟ ବାହାଦୁରୀ .

ଓ ଶ୍ରୀମତୀ
କଟକ - ୨

ଭୁଦ୍ଧି ନ ଥାଇ କି ହୁଟହୁଟା

ଲେଖକ :

ଶ୍ରୀ କୃପାସିନ୍ଧୁ ବିଶ୍ୱାଳ, ସାମ୍ବାଦକ

ପ୍ରଥମ ସଂସ୍କରଣ—୧୯୮୮

ପ୍ରକାଶକ :

ଶ୍ରୀ ସତ୍ୟଦେବ ପ୍ରଧାନ

ପ୍ରେସ୍ ସ୍ ପବ୍ଲିଶର୍ସ

ବିନୋଦବିହାରୀ, କଟକ-୭୫୩୦୦୨

ପ୍ରଚ୍ଛଦପଟ

ଅସତ୍ ମୁଖାର୍ଜୀ

ମୁଦ୍ରଣ :

ନନ୍ଦକିଶୋର ପ୍ରେସ୍

ଡଗରପଡ଼ା, କଟକ-୭୫୩୦୦୨

ମୂଲ୍ୟ : ୪-୫୦

ସୂଚୀ

ବିଷୟ	ପୃଷ୍ଠା
୧ । ଓଲଟା ଶର	୧-୭
୨ । ଠକ ଠକାମିରେ ପଡ଼ିଲା	୭-୧୮
୩ । ଜ୍ଞାନ ସଙ୍ଗେ ଧନ ନୁହଁଇ ସରି	୧୯-୨୭
୪ । ବୁଦ୍ଧି ନ ଥାଇ କି ହଟିହଟା	୨୮-୩୭
୫ । କଙ୍ଗଲର ଫଳ କାହାର	୩୭-୪୨

ଭଲଟା ଶର

ବରୁଣେଇ ପାହାଡ଼ ତଳେ ଗୋଟିଏ ଛୋଟ ଶର
ପଲ୍ଲୀ ଥାଏ । ସେହି ପଲ୍ଲୀରେ ଜଣେ ଦରିଦ୍ର ଶର ବାସ
କରୁଥିଲା । ସେ ଏପରି ଦରିଦ୍ର ଯେ ତାକୁ ଗଣ୍ଡେ ଡାକବାକୁ
କି ଗଣ୍ଡେ ପିନ୍ଧିବାକୁ ମିଳିଲା ନାହିଁ । ପିଲାମାନେ ହସ୍ତହସ୍ତ
ହୋଇ ଦିନ କାଟୁଥାନ୍ତି । ସେ ଅତି ପରିଶ୍ରମୀ ଏବଂ ସକାଳୁ
ସନ୍ଧ୍ୟା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କାମରେ ଲାଗିଥାଏ । କେଉଁ ଆଡ଼କୁ ଯାଏ
ନାହିଁ । ଏହା ସତ୍ତ୍ୱେ ଦାରିଦ୍ର୍ୟରୁ ସେ ମୁକ୍ତି ପାଇପାରିଲା ନାହିଁ ।

ଏହାର କାରଣ ହେଲା, ପଞ୍ଚାଏ ଭୁତ ଆସି ତା'ଘରେ
ଥିବା ଘଡ଼ି ଉପରେ ଲୁଚି ରହୁଥିଲେ ଓ ସେ ଯେଉଁ ଭଲ
କାର୍ଯ୍ୟ କରେ ତାକୁ ଭଣ୍ଡୁର କରୁଥିଲେ ।

ଶରଟି ଭଲ ବୀଣା ବଜାଇପାରେ । ସେ ଏପରି ବୀଣା
ବଜାଏ ଯେ ତା' ବୀଣା ବାଦନ ଶୁଣିଲେ ଦୁନିଆର ସବୁ କିଛି
ତୁମେ ଭୁଲିଯିବ ।

ଦିନେ ଖାଇସାରିବା ପରେ ସେ ତା'ର ବୀଣା ଆଣି
ବଜାଇବାକୁ ଲାଗିଲା । ତାହାର ପିଲାମାନେ ବାଦ୍ୟ ଶୁଣି
ନାନିବାକୁ ଲାଗିଲେ ।

ପିଲାମାନେ ନାରୁଥାନ୍ତି, ଶବର ତା' ପିଲାମାନଙ୍କ
ଉପରେ ନଜର ରଖିଥାଏ ଏବଂ ଆବଦ୍ଧ ଉପଦେଶ କରୁଥାଏ ।
ଏହି ସମୟରେ ସେ ଦେଖିବାକୁ ପାଇଲା ପିଲାମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ
କେତେକ ଛୋଟ ଛୋଟ ଅଭୂତ ପ୍ରାଣୀ ନାଚୁଛନ୍ତି ।

ଦରିଦ୍ର ଶବର ଭାରିଲା ଏଗୁଡ଼ିକ ନିଶ୍ଚୟ ଭୂତ । ଏହି
ଭୂତମାନଙ୍କୁ ଡଢ଼ିବା ପାଇଁ ଶବରଟି ଗୋଟିଏ ବାଟ ଖୋଜି
ପାଇଲା । ସେ ତାହାର ପାନଦାନୀ ବାହାର କରି ହାତରେ
ଧରି କହିଲା, “ମୁଁ ଦୃଢ଼ଭାବେ କହୁଛି, ତୁମମାନଙ୍କ ଭିତରୁ
କେହି ଏହି ପାନଦାନୀ ମଧ୍ୟରେ ପଶିପାରିବ ନାହିଁ ।

ଯିଏ ପଣିପାରିବ ତାକୁ ମିଠେଇ ଖଜା ଇତ୍ୟାଦି
ଖାଇବାକୁ ଦିଆଯିବ ।

“ଆମେ ପାରିବୁ, ଆମେ ପାରିବୁ ।” ଭୁତନାନେ
ପାଟିକରି କହିଲେ ।

“ତା’ହେଲେ ମୋତେ ଦେଖାଇଦିଅ, ପ୍ରକୃତରେ
ତୁମେମାନେ କିପରି ଏ ଭିତରେ ପଣିପାରୁଛ ।” ଶବର କହିଲା
ଏବଂ ପାନଦାନୀଟି ଭୁଲ୍ ଉପରେ ରଖିଦେଲା । “ଆଜ୍ଞା, ତୁମେ
ସମସ୍ତେ ବର୍ତ୍ତମାନ କେଉଁଠି ?”

ପାନଦାନୀ ମଧ୍ୟରୁ ଶବର ଶୁଭିଳ, “ଆମେ ସମସ୍ତେ
ଏଇଠି, ଆମକୁ ଖଜା ଖାଇବାକୁ ଦିଅ ।”

“ଭାଡ଼ି ଉପରେ ଆଉ କିଏ ଅଛି କି ?

“ନା, ନା, ଆମେ ସମସ୍ତେ ଏଇ ପାନଦାନୀ ଭିତରେ ।”

ଶବରଟି ଏହା ଚାହିଁଥିଲା, ସେ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ
ପାନଦାନୀକୁ ବନ୍ଦ କରିଦେଲା ଏବଂ ଏକ ଜଙ୍ଗଲ ମଧ୍ୟରେ
ପଥର ତଳେ ପାନଦାନୀକୁ ପୋତିଦେଇ କହିଲା, “ଏହିଠାରେ
ସବୁଦିନ ପାଇଁ ଥାଅ, ମୁଁ କେତେବେଳେ ହେଲେ ତୁମକୁ
ଚାହିଁନା ।”

ଏହାପରେ ସେ ଘରକୁ ଫେରିଆସିଲା । ସେହୁଦିନଠାରୁ
ସେହୁ ଦରିଦ୍ର ଶବରଟି ଖୁବ୍ ଭଲରେ ରହିଲା । ସେହୁ ପଲ୍ଲୀରେ
ଆଉ ଗୋଟିଏ ଶବର ବାସ କରୁଥିଲା । ସେ ଅତି ଲୋଭୀ ଓ
ଛର୍ଚ୍ଚା ପରାୟଣ । ପରର ଭଲ ଦେଖିଲେ ସହପାରେ ନାହିଁ ।

ସେ ଦିନେ ସେହୁ ଦରିଦ୍ର ଶବର ପାଖକୁ ଯାଇ ତାକୁ
ପଚାରିଲା, ବର୍ତ୍ତମାନ ସେ ସୁଖରେ ରହିବାକୁ କିପରି ସମର୍ଥ
ହେଲା ।

“ଏଇଟା ତ ସାଧାରଣ କଥା, ମୁଁ ଅତି ପରିଶ୍ରମ କରେ,
ଟିକିଏ ହେଲେ ବିଶ୍ରାମ ନିଏ ନାହିଁ ।” ଦରିଦ୍ର ଶବର କହିଲା ।

“ଆଗେ, ତୁମେ କ’ଣ ଏତେ ପରିଶ୍ରମ କରୁ ନ
ଥିଲ ?”

“ନା, ନା, ପରିଶ୍ରମ କରୁଥିଲି, କେଉଁ ଆଡ଼ୁ ଭୂତ-
ଗୁଡ଼ାଏ ଆସି ମୁଁ ଯେଉଁ କାର୍ଯ୍ୟ କରେ ତାକୁ ସବୁ ନଷ୍ଟ
କରିଦେଉଥିଲେ । ସେ ମୋ ଘରର ଭାଡ଼ ଉପରେ ରହି
ପ୍ରତ୍ୟେକ କାର୍ଯ୍ୟରେ ବାଧା ସୃଷ୍ଟି କରୁଥିଲେ । ଯାହାହେଉ
ସେମାନଙ୍କୁ ମୁଁ ବନ୍ଦୀ କରିବାର ଏକ ଉପାୟ ଖୋଜି ପାଇଲି ।”

“କେଉଁ ଉପାୟରେ ତାଙ୍କୁ ବନ୍ଦୀ କଲ ?”

‘ମୁଁ ସେମାନଙ୍କୁ ଭୁଲାଇ ମୋ ପାନଦାନୀ ଭିତରେ
ପୁରାଇ ବନ୍ଦ କରିଦେଲି । ସେଇ ପାନଦାନୀଟି ନେଇ ଜଙ୍ଗଲ
ଭିତରେ ଥିବା ଠାକୁରାଣୀଙ୍କ ପଥର ତଳେ ପୋତିଦେଲି ।’

“ଓଃ, ଧନ୍ୟବାଦ, ଅଶେଷ ଧନ୍ୟବାଦ, ଏବେ ମୋର
ଘରକୁ ଯବା ବେଳ ହୋଇଗଲା ।”

କିନ୍ତୁ ସେ ଘରକୁ ନ ଯାଇ, ସିଧା ଯାଇ ପାନଦାନୀ
ପୋତା ହୋଇଥିବା ସ୍ଥାନରେ ଯାଇ ପହଞ୍ଚିଲା । ସେ ଦରିଦ୍ର
ଶବରଟି ତା’ ପାନଦାନୀଟି ଯେଉଁ ପଥର ତଳେ ପୋତି
ଦେଇଥିଲା ତାକୁ ଖୋଜି ଖୋଜି ପାଇଲା । ପାନଦାନୀଟିକୁ
ବାହାର କରି ଆଣି ଖୋଲିଦେଇ କହିଲା, “ଭୂତମାନେ ତୁମେ

ବାହାରକୁ ବାହାର ଆସ। ତୁମ ମୁନିବର ଘରକୁ ଯାଅ, ସେ
ତୁମକୁ ଏଠାରେ ଭୁଲରେ ଛାଡ଼ିଯାଇଛି ।”

କିନ୍ତୁ ଭୂତମାନେ ଠୋ, ଠୋ, ହୋଇ ହସି ଉଠିଲେ ।
ସେଇ ଧନୀ ଶବରର ଗୃହପଠେ ବେଢ଼ିଗଲେ ଏବଂ ତାକୁ
ଛାଡ଼ିଲେ ନାହିଁ । ଶେଷରେ ସେ ଭୂତମାନଙ୍କ ସଙ୍ଗରେ ଘରକୁ
ଫେରିଲା ।

ସେତେବେଳେ ସେ ଯାଇ ନିଜ ଘରେ ପହଞ୍ଚିଲା,
ସେତେବେଳେ ଭୂତମାନେ ଖପ୍ ଖାପ୍ ହୋଇ ଡେଇଁ ପଡ଼ି ତା
ଘରର ଭାଡ଼ି ଉପରେ ଲୁଚିପଡ଼ିଲେ ।

ସେହିଦିନଠାରୁ ଭୂତମାନେ ସେ ଧନୀ ଶବର ଘରେ
ରହିଲେ । ତା’ର ଧନଦୌଳତକୁ ସେମାନେ ଉତ୍ତାନ କରି-
ଦେଲେ । ଶେଷରେ ତାହାର ଘରଦ୍ୱାର ସମସ୍ତ ଜିନିଷପତ୍ର
ଜଳି ପୋଡ଼ି ପାଉଁଶ ହୋଇଗଲା ଏବଂ ସେ ଅତି ଦରିଦ୍ର ହୋଇ
ଦୁଃଖରେ କାଳ କାଟିଲା ।

ଠକ ଠକାମିରେ ପଡ଼ିଲା

ଅନେକ ଦିନ ତଳର କଥା । ଗୋଟିଏ ଦେଶରେ ଦୁଇଟି ଭାଇ ବାସ କରୁଥିଲେ । ଗୋଟିଏ ଭାଇ ମହାଯୁଗରେ କାଳାନ୍ତପାତ କରୁଥିବାବେଳେ ଅନ୍ୟ ଭାଇଟି ଦୁଃଖରେ ଦିନ-ଗୁଡ଼ିକ କାଟୁଥିଲା । ଗରିବ ଭାଇଟି ଯେତେ ପରିଶ୍ରମ କରି ଧନ ରୋଜଗାର କଲେ ମଧ୍ୟ ତାକୁ ପାଏନା ।

ମାଘମାସ । ଧରପୂର୍ଣ୍ଣରେ ହାଡ଼ଭଙ୍ଗା ଜାଡ଼ର ରାଜୁଡ଼ି ଚାଲିଛି । ଦିନେ ସେ ଗରିବ ଭାଇଟି ହାଡ଼ଭଙ୍ଗା ଜାଡ଼ରେ ଥରି ଥରି ଧନୀ ଭାଇର ଖମାର ଘର ପାଖ ଦେଇ ଯାଉ ଯାଉ ଧାନ ବାଡ଼ିଆ ଶବ୍ଦ ଶୁଣିବାକୁ ପାଇଲା । ସେ ଭିତରକୁ ଯାଇ ଦେଖିଲା ଅତି ଅଭୁତ ଧରଣର ଛୋଟ ଛୋଟ ନ’ଜଣ ମଣିଷ କାର୍ଯ୍ୟ କରି ଚାଲିଛନ୍ତି ।

“ତୁମେମାନେ କିଏ ?” ଗରିବ ଭାଇ ପଚାରିଲା ।

“ଆମେ ତୁମ ଭାଇର ସୌଭାଗ୍ୟ । ସେ ଯେତେବେଳେ ଶୋଇଥାନ୍ତି ସେତେବେଳେ ଆମେ ତାଙ୍କ କାମ କରିଦେଉ ।”

“ଆଜ୍ଞା, ମୋର ଭାଇର ସୌଭାଗ୍ୟ ଭଲ ମୋର
ସୌଭାଗ୍ୟ ଅଛି କି ? କେଉଁଠି ପାଇବ ?”

ଅଛି, ଅଛି, ତୁମର ସେହି ସୌଭାଗ୍ୟ ହୃଦ କଳରେ
ଥିବା ପୁରୁଣା ଥୁଣା ଗଛ ମୂଳରେ ଶୋଇଛି । ସେଠାକୁ ଯାଇ
ଗଛରୁ ଗୋଟିଏ ଭାଲ ଭାଙ୍ଗି ନେଇ ତାକୁ ତିନି ବାହାର ଦେବ

ଏବଂ କହିବ, ତୁ ଏଠାରେ ସବୁବେଳେ ଶୋଇ ରହିଛୁ,
ତେଣେ ମୋ ପିଲାମାନେ ନ ଖାଇ ମରୁଛନ୍ତି । ସେ ଛୋଟ
ମଣିଷଗୁଡ଼ିକ କହିଲେ ତାକୁ ।

ତା’ପରଦିନ ରାତି ନ ପାହୁକା ପୂର୍ବରୁ ଗରବ ଭାଇ
ସୌଭାଗ୍ୟକୁ ଖୋଜିବାକୁ ବାହାରିଲା । ସତକୁ ସତ ସେ ହୃଦ-
କୂଳକୁ ଯାଇ ଦେଖିଲା ଗୋଟାଏ ପୁରୁଣା ଥୁଣା ଗଛମୂଳରେ
ଲାଲ ରଙ୍ଗର ଜାମା ପିନ୍ଧି ଗୋଟାଏ ଛୋଟ ମଣିଷ ଚିନ୍ତାଶୂନ୍ୟ

ହୋଇ ଶୋଇଛି । ଏହାପରେ ଗରବ ଭାଇଟି ଏକ ଫୁଲ
ଗଛରୁ ଗୋଟାଏ ଡାଳ ଭାଙ୍ଗି ନେଇ ତାକୁ ଡିନ ପାହାର ଦେଲା,
ଆଉ କହିଲା—

“ତୁ ଏଠାରେ ନିଶ୍ଚିନ୍ତରେ ଶୋଇଛୁ, ତେଣେ ମୋ
ପିଲାମାନେ ନ ଖାଇ ମରୁଛନ୍ତି ।”

ନିଦରୁ ଉଠି, ଛୋଟ ମଣିଷଟି ଆଖି ମଲିଲା, ହାଇ-
ମାରିଲା, ତା’ପରେ ଉଠି କହିଲା, “ତୁମେ କ’ଣ ଚାହୁଁ ?”

“ଯେପରି ହେଉ ତୁମେ ମୋତେ ଟିକିଏ ସାହାଯ୍ୟ
କର ।” ଅତି ବିନୟ ହୋଇ କହିଲା ସେ ।

ଛୋଟ ମଣିଷଟି ତା’ର ପକେଟରେ ହାତ ପୁରାଇ
ଗୋଟାଏ ସୁନା ମୋହର ବହାର କରି ତାକୁ ଦେଲା । ଏବଂ
କହିଲା, ଏଇ ନିଅ ଏହି ମୋହରଟା । ଯେତେବେଳେ ଏହାକୁ
ଗୋଟାଏ ହାତରୁ ଅନ୍ୟ ହାତକୁ ନେବ, ସେତେବେଳେ
ଦୁଇଗୁଣ ହୋଇଯିବ । ଯେତେଥର ତୁମେ ହାତ ବଦଳାଇବ
ସେତେଥର ଏହା ଦୁଇଗୁଣ ହୋଇଯାଉଥିବ ।”

ଗରବ ଭାଇଟି ସେହି ଛୋଟ ଲୋକଟିକୁ ଅଶେଷ
ଧନ୍ୟବାଦ ଜଣାଇ ଘରକୁ ଚାଲିଆସିଲା ।

ଘରକୁ ଆସି, ସେ ସେହି ମୋହରକୁ ଏ ହାତରୁ ସେ ହାତ, ସେ ହାତରୁ ଏ ହାତ ଏପଟ ସେପଟ କରିବାକୁ ଲାଗିଲା । ଶୁଭାଏ ମୋହର ହୋଇଯିବାରୁ ତାକୁ ବଜାରରେ ବିକ୍ରୟ କରି ଆନନ୍ଦରେ ଦିନ କାଟିଲା ।

କିନ୍ତୁ ଧନୀ ଭାଇ ଏହାର ଧନ ଦେଖି ହିଂସାରେ ଜଳିଗଲା । ଦିନେ ସେ ତା'ର ଗରିବ ଭାଇ ଘରକୁ ଆସି ପଚାରିଲା ।

“ଆଜ୍ଞା ତୁ ଏତେ ଗରିବ ଥିଲୁ, ବଡ଼ ହେଲୁ କିପରି ?”

ଗରିବ ଭାଇ ଅତି ଦୟାଳୁ ଏବଂ ସରଳ ବିଶ୍ୱାସୀ ଥିଲା । ତେଣୁ ଯାହା ସବୁ ଘଟିଯାଇଛି, ଧନୀ ଆଗରେ ସବୁ କହିଲା ।

ଏହା ଶୁଣି ଧନୀ ଭାଇର ଲୋଭ ହେଲା । ସେ ତା'ର ଗରିବ ଭାଇକୁ କହିଲା ।

“ଭାଇ ! ତୁ ମୋତେ ଗୋଟାଏ ଦିନ ମୋହରଟା ଦେ ।
ଗୋଟାଏ ନୂଆ ଘର ତିଆରି କରିବି, ତେଣୁ ଟଙ୍କାର ନିହାତି
ଦରକାର ।”

ଧନୀ ଭାଇ ମାଗିବାରୁ ଗରିବ ଭାଇ ମୋହରଟି ଦେଲା ।
ଧନୀ ଭାଇ ଅଳ୍ପଦିନ ମଧ୍ୟରେ ବସ୍ତ୍ରା ବସ୍ତ୍ରା ସୁନା ମୋହର
କରିଦେଇ ତା’ ଘରେ ଥିବା ଗୋଟିଏ ବଡ଼ ସିନ୍ଦୂକ ତଳେ
ସୁନା ମୋହରଟି ଲୁଚାଇ ରଖିଦେଲା । କିଛି ଦିନ ଗଲା ପରେ
ଗରିବ ଭାଇ ପାଖରୁ ଟଙ୍କା ପଇସା ସରିଗଲା । ଖାଇବାକୁ ଗଣ୍ଡେ
ଭାତ କି ପିନ୍ଧିବାକୁ ଖଣ୍ଡେ ଲୁଗା ମିଳିଲା ନାହିଁ । ହଇରାଣ
ହେବାରୁ ଧନୀ ଭାଇ ନିକଟକୁ ତା’ ସୁନା ମୋହର ମାଗିବାକୁ
ଗଲା ।

ଧନୀ ଭାଇକୁ ଯାଇ ସୁନା ମୋହର ମାଗିବାରୁ “ମୁଁ
ତୋହର କୌଣସି ସୁନା ମୋହର ଆଣି ନାହିଁ କି କାଣି
ନାହିଁ” କହି ଦୁଆରୁ ଧକ୍କା ଦେଇ ବାହାର କରିଦେଲା ।
ଗରିବ ଭାଇ ଘରକୁ ଫେରି ଆସିଲା । ପୁଣି ସେହି ପୂର୍ବ କଥା
ମନେପଡ଼ିଲା ।

ସେ ପୁଣି ସେହି ହୁଦକଲକୁ ପାଇ ଦେଖିଲା ପୂର୍ବଭଳି
ସେ ଛୋଟ ମଣିଷଟି ସେହି ଜାଗାରେ ଶୋଇଛି । ସେ ଏଥର
ମଧ୍ୟ ଫୁଲ ଛେରୁ ଗୋଟିଏ ଡାଳ ଧରି ଆସି ସେହି ଛୋଟ
ମଣିଷଟାକୁ ତିନି ପାହାର ଦେଲା, ଆଉ କହିଲା—

“ଆରେ ତୁ ଏଠାରେ ମଜାରେ ଶୋଇଛୁ ଆଉ ମୁଁ
ପିଲା ଛୁଆଙ୍କୁ ନେଇ ଭୋକରେ ମରୁଛି ।”

ଏହାପରେ ଛୋଟ ମଣିଷଟିକୁ ଯାହା ଯାହା ହୋଇଛି
ସବୁ ଖୋଲି କରି କହିଲା । ସେ ଲୋକ ଏକଥା ଶୁଣି ରାଗରେ
ନିଆଁ ହୋଇଗଲା ।

“ତୁମେ କେଡ଼େ ମୂର୍ଖ ? ତୁମର କ’ଣ ଏପରି ହୋଇ-
ଥିଲା । ଯେ ମୋହରଟା ତାକୁ ଦେଇଦେଲା ? ଆଜ୍ଞା, ବେଶ
ଏଥରକ ତୁମକୁ ମୁଁ ସାହାଯ୍ୟ କରୁଛି, ଦେଖ ଏଠାକୁ ଆଉ
ଯେପରି ତୁମେ ନ ଆସ ।”

ସେ ଗରିବ ଭାଇକୁ ଏକ ନାଇଲନ୍‌ଟେବୁଲ୍ କୁଅ ଦେଇ
କହିଲା, ଏହାକୁ ଯେତେବେଳେ ପଡ଼ାଇବ ସେତେବେଳେ
ଏଥିରେ ଏଭଳି ସବୁ ପଦାର୍ଥ ଆସି ପହଞ୍ଚିବ ଯାହା ତୁମେ
ସ୍ତମ୍ଭରେ ସୁଦ୍ଧା ଭାବି ନ ଥିବ । ଆଉ ଏଇଟାକୁ ଯେପରି କେହି
ନ ନେଇଯାଏ ସେଥିପ୍ରତି ସତର୍କ ଥିବ ।

ଗରିବ ଭାଇ ତା’ ଘରକୁ ଫେରିଆସି ଦିନରାତି ଭୋକୀ
ଆରମ୍ଭ କରିଦେଲା ସାଇପଡ଼ିଣା ଭୂରିଭୋଜନ ପାଇ ଅତି
ଆନନ୍ଦ । ଏ ଖବର ଧର୍ମୀ ଭାଇକୁ ଅଜଣା ରହିଲା ନାହିଁ । ସେ
ଦିନେ ଗରିବ ଭାଇ ପାଖରେ ହାଜର ହେଲା ଓ କହିଲା,
“ଶୁଣିଲି ତୋର ଗୋଟାଏ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ଟେବୁଲ୍‌କୁଅ ଅଛି ।

ମୋତେ ଦିନକ ପାଇଁ ଧାର ଦେଇପାରିବୁ କି ? କାଲି ଏକ ଜନ୍ମଦିନ ଯୋଗୁଁ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ନିମନ୍ତ୍ରଣ କରିଛି, ମୁଁ ଖୁବ୍ ଭଲ-ଭାବେ ଖାଇବାକୁ ଦେବାକୁ ଚାହେଁ ।”

ଗରିବ ଭାଇଟିର ମୋହର ଧାରନେବା କଥାଟା ମନେ-ରଖିବା ଭରିତ ଥିଲା; କିନ୍ତୁ ସେଭଳି ଲୋକ ସେ ନୁହେଁ ।

ଧନୀ ଭାଇ ଟେବୁଲ୍‌କ୍ଲଅଟି ମାଗିବା ମାତ୍ରେ ଗରିବ ଭାଇ ତାକୁ ଦେଇଦେଲା । ସେ ଟେବୁଲ୍‌କ୍ଲଅଟି ଧରି ଘରକୁ ଚଲା ।

କିଛି ଦିନ ଗଲା ଧନୀ ଆଉ ଟେବୁଲ୍‌କ୍ଲଅ ଫେରାଇଲା ନାହିଁ । ବିଚର ଗରିବ ମଣିଷ ସେ ଯାହା କିଛି ସଞ୍ଚୟ କରିଥିଲା ସବୁ ଶେଷ ହୋଇଗଲା । ବର୍ତ୍ତମାନ ସେ କ’ଣ କରିବ ? ଶେଷକୁ ପୁଣି ହୁଏ କଲରେ ଥିବା ଛୋଟ ମଣିଷ ପାଖକୁ ଯାଇ ଶରଣ ପଶିଲା ଏବଂ ସବୁ କଥା କହି ଗଲା ।

ଏ କଥା ଶୁଣି ଛୋଟ ମଣିଷଟି ରାଗିଯାଇ କହିଲା—
 “ଦେଖ, ତୁମକୁ ମୋହର ଦେଲି, ଟେବୁଲ୍‌କ୍ଲଅ ଦେଲି; ତଥାପି ତୁମର ଦୁଃଖ ମୋଚନ ହେଲା ନାହିଁ । ତୁମର ନିର୍ବୁଦ୍ଧିଆ ସ୍ୱଭାବ ଯିବ ନାହିଁ କି ତୁମେ ମୋତେ ଛାଡ଼ିବନି । ଜଣାଗଲା ତୁମର ଟିକିଏ ହେଲେ ବୁଦ୍ଧି ନାହିଁ ।

“ତୁମର ବୁଦ୍ଧି ଦରକାର । ତେଣୁ ଏହି ଅଳିଷ୍ଠା ନିଅ । ଏହାକୁ କାନ୍ଧରେ ନେଇ ଏହି ଠେଙ୍ଗାରେ ତୁନିଅର ପିଟି କହିବ, ଅଳି, ହେ ଅଳି ବୁଦ୍ଧି ଦେ ।”

ଗରିବ ଭାଇଟି ସୌଭାଗ୍ୟ କଥା ଅନୁସାରେ ଅଳିଟି କାନ୍ଧରେ ପକାଇ ଠେଙ୍ଗାରେ ତୁନିଅର ପିଟିଲା । ସେମିତି ସେ କହିଦେଇଛି ବୁଦ୍ଧି ଦେ, ସେମିତି ଛୋଟ ଛୋଟ ମଣିଷ ଅଳିରୁ ଡେଇଁ ପଡ଼ି ତାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦମ ପିଟିବାକୁ ଲାଗିଲେ ।

ଗରିବ ଭାଇ ଚିତ୍କାର ଆରମ୍ଭ କରିଦେଲା । କାକୁଡ଼ି ମିତଡ଼ି ହୋଇ କହିଲା “ହେ ବନ୍ଧୁ ! ବଞ୍ଚାଅ, ମୋତେ ବଞ୍ଚାଅ । ଏମାନଙ୍କୁ ମାଡ଼ ବନ୍ଦ କରିବାକୁ କହ ।”

ଛୋଟ ମଣିଷଟି କିଛି ସମୟ ବସି ବସି ଦେଖିବାକୁ ଲାଗିଲା, ତା’ପରେ କହିଲା “ଅଳି ହେ ଅଳି ବୁଦ୍ଧି ହେଲା ।”

ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ସେଇ ସାତଟା ଛୋଟ ମଣିଷ ଖପ୍ ଖାପ୍ ଅଳି ମଧ୍ୟରେ ପଶିଗଲେ ।

“ବର୍ତ୍ତମାନ ଦେଖିଲତ, ବୁଦ୍ଧି ହେଲା ? ବର୍ତ୍ତମାନ ତୁମକୁ କ’ଣ କରିବାକୁ ହେବ ବୁଝିଲ ?”

“ହଁ, ବୁଝିଲି ଉତ୍ତର ଦେଲା ଗରିବ ମଣିଷଟି ।”

ସେ ଘରକୁ ବାହାରିଲା ଏବଂ ବାଟରେ ତା'ର ଧନୀଭାଇ ସହୃଦ ଦେଖାହେଲା । ଧନୀ ଭାଇଟା ତା' ଅଳିଟା ଦେଖିପାରିଛି ଆଉ ଅଳିଟି ଦେଖିବାକୁ ଖୁବ୍ ସୁନ୍ଦର । ସେ କହିଲା, “ଏ ଅଳିରେ କ’ଣ ନେଇ ଯାଉଛୁ ଭାଇ ?

“ଓଃ, ସେ କଥା କାହିଁକି କହୁଛ, ଦୁନିଆର ସମସ୍ତ ବୁଦ୍ଧି ଏହା ଭିତରେ ଲୁଚେଇ ରଖାଯାଇଛି । ବର୍ତ୍ତମାନ ମୁଁ ପୃଥିବୀରେ ସବୁଠାରୁ ବୁଦ୍ଧିମାନ ହୋଇଉଠିବି ।”

ଧନୀଭାଇର ଆଖି ଦୁଇଟି ଝଲସି ଉଠିଲା । ଭାବିଲା ଘଟଣାଟା ତ ମନ୍ଦ ନୁହେଁ, ସାରା ପୃଥିବୀର ଶ୍ରେଷ୍ଠ ବୁଦ୍ଧିମାନ ହେବାଟା ତ ସହଜ କଥା ନୁହେଁ । ସମସ୍ତେ ସମ୍ମାନ କରିବେ, ଶ୍ରଦ୍ଧା ଦେଖାଇବେ । ଆଉ ଅସଲ କଥା ହେଲା ମୋର ଯଥେଷ୍ଟ ବୁଦ୍ଧି ଅଛି, ତେବେ ଆନ୍ଧୁର ବୁଦ୍ଧି ହେଲେ କିତି କ’ଣ ?

ସେ ଗରିବ ଭାଇକୁ କହିଲା—“କିଛି ସମୟ ପାଇଁ ମୋତେ ଏଇଟା ଧାର ଦେବୁକି ?”

ହଁ ତୁମେ ନେଇପାର । ଯେତେବେଳେ ଘରେ ପହଞ୍ଚିବ ସେତେବେଳେ ଅଳିକୁ ଏହି ଠେଙ୍ଗାରେ ପିଟି କହିବ ‘ଅଳି, ହେ ‘ଅଳି, ବୁଦ୍ଧି ଦେ’ ସେତେବେଳେ ତୁମ ବୁଦ୍ଧିର ଅନ୍ତ ରହିବ ନାହିଁ ।”

ଏହାପରେ ଯିଏ ଯାହା ଘରକୁ ଚାଲିଗଲେ । ଅଳ୍ପ ସମୟ ପରେ ଧନୀଭାଇର ସ୍ତ୍ରୀ ଗରବ ଭାଇର ଘରକୁ ଦୌଡ଼ ଆସିଲା, ଆଉ ଚକ୍ରାର କର କାନ୍ଦି କାନ୍ଦି କହିଲା ।

ହେ ଭାଇ, ତୁମ ଅଳ ନେଇଆସ । ନେଇଆସ ତୁମ ଅଳ । ସାତଟା ଛୋଟ ମଣିଷ ବାହାର ମୋ ସ୍ତ୍ରୀମାନଙ୍କୁ ମାର ପକାଇଲେ ।

ଗରବ ଭାଇ ତା’ର ବଡ଼ଭାଇ ଘରକୁ ଗଲା । ଘର ଭିତରେ ପହଞ୍ଚିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ବଡ଼ଭାଇ ତାକୁ କାକୁଡ଼ି ମିନତି କରି କହିଲା ।

“ଭାଇ, ମୋତେ ବଞ୍ଚାଅ, ଏମାନଙ୍କୁ ଅଟକାଅ ।

“କହୁଛି, କହୁଛି, ବର୍ତ୍ତମାନ ଦେଖିବାକୁ ହେବ ତୁମର ଯଥେଷ୍ଟ ବୁଦ୍ଧ ହୋଇଛି କି ନା ।” ଉତ୍ତର ଦେଲା ଗରବ ଭାଇଟି ।

ଅଳର ସେହି ଛୋଟ ମଣିଷଗୁଡ଼ିକ ଯେଉଁ ସମୟରେ ଧନୀ ଭାଇକୁ ଠେଙ୍ଗାରେ ପିଟିବା ଆରମ୍ଭ କରିଥିଲେ, ଠିକ୍ ସେହି ସମୟରୁ ସେ ବୁଝି ପାରିଥିଲା କାହିଁକି ଅଳଟା ତା’ ସାନଭାଇ ତାକୁ ଦେଇ ଦେଇଥିଲା । କିନ୍ତୁ ତଥାପି ତା’ର

ଲେଉ ଯାଇ ନ ଥିଲା, ମୋହର ଆଉ ଟେବୁଲ୍‌କ୍ଲଅଟ୍ଟି ସେ
 ଫେରାଇ ଦେବାକୁ ରାଜି ନୁହେଁ । ତା'ଭାଇ ଏ କଷ୍ଟ ଦେଖି
 ହୁଏତ ଦୁଃଖ ପାଇବ ଆଉ ଏ ଛୋଟ ମଣିଷଗୁଡ଼ାଙ୍କୁ ମାଡ଼
 ଦେବାକୁ ବିରତ କରାଇବ । ସେଥିପାଇଁ ଅପେକ୍ଷା କରୁଥିଲା ।
 କିନ୍ତୁ ଗରିବଭାଇ ବସି ରହିଲା ଗୋଟାଏ ବେଞ୍ଚ ଉପରେ ରୁପ୍
 କରି, ଆଉ କିଛି ସମୟ ପରେ କହିଲା —

“ନା, ତୁମର ବୁଦ୍ଧି ବର୍ତ୍ତମାନ ମଧ୍ୟ ଯଥେଷ୍ଟ ହୋଇନି ।
 ଆଉ ଟିକିଏ ହେଉ ।”

ଧନୀଭାଇର ହ୍ରମଣ ସହ୍ୟ କରିବା ଶକ୍ତି କମିଯାଉଛି,
 ତା'ର ସ୍ତ୍ରୀକୁ ଡାକି ଚିତ୍କାର କରି କହିଲା —

“ଯାଅ, ସିନ୍ଦୂକତଳେ ଏହାର ମୋହରଟା ନେଇଆସ ।”
 ତଥାପି ସେ ଟେବୁଲ୍‌କ୍ଲଅଟ୍ଟି କଥାଟା ଆଉ କହୁ ନାହିଁ ।

ତାର ସ୍ତ୍ରୀ ଦୌଡ଼ିଯାଇ ମୋହରଟା ନେଇଆସି
 ସାନଭାଇ ହାତରେ ଦେଲା ।

ସାନଭାଇ ସେହିପରି ରୁପ୍ ଚୁପ୍ ବସି ରହିଲା ବେଞ୍ଚରେ,
 ଆଉ ଅପେକ୍ଷା କରିବାକୁ ଲାଗିଲା । ଏହାପରେ ଟେବୁଲ୍‌କ୍ଲଅଟ୍ଟି
 ନେଇଆସିଲା ବଡ଼ଭାଇର ସ୍ତ୍ରୀ । ଏହାପରେ ଗରିବଭାଇ ଉଠି
 କହିଲା —

“ଥଳି, ହେ ଥଳି, ବୁଦ୍ଧି ହେଲା ।”

ସେହି ସାତଟା ଛୋଟ ଛୋଟ ମଣିଷ ଖପ୍‌ଖାପ ଥଳରେ
ପଟିଗଲେ । ଗରିବଭାଇ ମୋହର ଆଉ ଟେବୁଲକୁଥଟା
ନେଇ ଧନୀଭାଇର ଘରୁ ବାହାରି ଯାଉଁ ଯାଉଁ କହିଲା—

“ତୁମେ ସବୁବେଳେ ଧଉଁ, କିନ୍ତୁ ମଗଜରେ ଏତେ
ଟିକିଏ ହେଲେ ବୁଦ୍ଧି ନାହିଁ । ବର୍ତ୍ତମାନ ତୁମର ସେହି ବୁଦ୍ଧି
ହେଲା, କିନ୍ତୁ ଦେଖ ଏହା ଯେପରି କେଉଁଟି ହରାଇବ ନାହିଁ ।

ଏହାପରେ ସେ ଘରକୁ ଚାଲିଗଲା ।

ଜ୍ଞାନ ସଙ୍ଗେ ଧନ ନୁହଁଇ ସରି

ରାଜୁଆ ନଈ କଳରେ ଗୋଟିଏ । ସେହି ଗ୍ରାମରେ କଣେ
ଅତି ଦରଦ୍ର ଲୋକ ବାସ କରୁଥିଲା । ତା'ର ତନୋଟି ପୁଅ
ଥିଲେ । ତା'ର ମରିବା ସମୟ ନିକଟ ହେବାର କାଣି ପୁଅ
ମାନଙ୍କୁ ଡାକି କହିଲା, “ପୁଅରେ, ଆମର ତ ଧନସମ୍ପତ୍ତି କିଛି

ନାହିଁ । ମୋର ଗୋଟିଏ କଥା ମନେରଖ । ତୁମେ ଯେତେ ପାର
ସେତେ ଜ୍ଞାନ ଆହରଣ କର । ମସ୍ତିଷ୍କକୁ ଉନ୍ନତ କର । ଏହି
ସମ୍ପଦ ଥିଲେ ତୁମେ ଅଭାବରେ ରହିବ ନାହିଁ । ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ
ଠାରୁ ନିଶ୍ଚୟ ଭଲରେ ରହିବ ।”

କିଛିଦିନ ପରେ ବୁଢ଼ାଟି ମରିଗଲା । ଦିନେ ତିନିଭାଇଯାକ ଏକାଠ ବସି ସ୍ଥିର କଲେ, ଏଠାରେ କୌଣସି କାମ ଆମ ପାଇଁ ନାହିଁ । ଚାଲି ବାହାରକୁ ଯାଇ କାମ ଯୋଗାଡ଼ କରିବା । ଯଦି କେଉଁଠାରେ ମଜୁରୀ ଲାଗି ଦି' ପଇସା ରୋଜଗାର କରିବା ତା' ହେଲେ ଭୋକରେ ମରିବା ନାହିଁ ।

ମଙ୍ଗଳ ରାତି ବୁଧ ପାହାନ୍ତିରୁ ଭାଇର ସବୁ ଜିନିଷପତ୍ର ଧରି ଯାତ୍ରା ଆରମ୍ଭ କଲେ । ଭାଇମାନେ ବଣ, ପାହାଡ଼, ନଈ, ନାଳ ଓ ଜଙ୍ଗଲ ପାର ହୋଇ ଦୀର୍ଘ ଦୁଇମାସ କାଳ ଧରି ଚାଲି ଚାଲି ଗଲେ । ଶେଷକୁ ସେମାନେ ଗୋଟିଏ ଜଙ୍ଗଲରେ ଯାଇ ପହଞ୍ଚିଲେ ।

ହଠାତ୍ ବଡ଼ଭାଇ ଜଙ୍ଗଲ ବାଟରେ ଛିଡ଼ାହୋଇ ଭୁଇଁକୁ ନିରୀକ୍ଷଣ କଲା ଏବଂ ଅନ୍ୟ ଦୁଇ ଭାଇଙ୍କୁ କହିଲା, ଅଳ୍ପ ସମୟ ଆଗରୁ ଏ ବାଟରେ ଗୋଟାଏ ବଡ଼ ହାତୀ ଯାଇଛି ।

ବଡ଼ଭାଇର ଡୁଣ୍ଡରୁ କଥା ନ ସରୁଣୁ ମଝିଆଁ ଭାଇ କହିଲା, ‘ସେହି ହାତୀର ଗୋଟିଏ ଆଖି କଣା ।’

ଅଳ୍ପ ବାଟ ଯିବା ପରେ ସାନଭାଇ କହିଲା, “ସାଙ୍ଗରେ ପିଲୁଥିବା ଏକ ସ୍ତ୍ରୀ ଲୋକକୁ ହାତୀ ପିଠିରେ ବସାଇ ନେଇଛି ।”

ଏହା କୁହାକୁହ ହୋଇ ସେମାନେ ସେମାନଙ୍କ ବାଟରେ
ଗଲପରେ ଗୋଟିଏ ଲୋକ ଘୋଡ଼ାରେ ବଢ଼ି ଆସୁଥିବାର
ଦେଖିଲେ । ବଡ଼ଭାଇ ସେହି ଲୋକଟିକୁ ଦେଖି ପଚାରିଲା,
“ମହ ଶୟ, ଆପଣଙ୍କର କ’ଣ ହଜିଯାଇଛି କି ?”

ଲୋକଟି ଘୋଡ଼ା ଅଟକାଇ ଉତ୍ତର ଦେଲା, ‘ହଁ’ ।

“ଗୋଟିଏ ହାତୀ ହଜିଯାଇଛି କି ?” ବଡ଼ଭାଇ
ପଚାରିଲା ।

“ହଁ, ଗୋଟିଏ ହାତୀ ।”

“ଆଜ୍ଞା, ଆପଣଙ୍କର ହାତୀର ବାଁ ଆଖିଟି କଣ କି ?”
ମଝିଆଁ ଭାଇ ପଚାରିଲା ।

“ହଁ, ତା’ର ବାଁ ଆଖିଟି କଣ ।”

“ଗୋଟିଏ ପିଲା ସହ ଜଣେ ସ୍ତ୍ରୀ ଲୋକକୁ ହାତୀ ନେଇ
ଯାଉଛି କି ?” ସାନଭାଇ ପଚାରିଲା ।

ଡିନି ଭାଇଙ୍କଠାରୁ ଏତେ କଥା ଶୁଣି ଲୋକଟି ଭାଇ-
ମାନଙ୍କୁ ସନ୍ଦେହରେ ଚାହିଁଲା ଏବଂ କହିଲା, “ହଁ, କଣଯାଉଛି
ତୁମେମାନେ ମୋ ହାତୀ ରଖିଛ । ମାନିଯାଅ, ତାକୁ କେଉଁଠି
ରଖିଛ । କହିଦିଅ ।”

“ନା, ନା ଆମେ ତୁମ ହାତୀକୁ ଦେଖି ନାହୁଁ ।” ଭାଇ-
ମାନେ ଉତ୍ତର ଦେଲେ ।

କିନ୍ତୁ ଲୋକଟି ଭାଇମାନଙ୍କର କୌଣସି କଥା ନ ଶୁଣି
ଅଣ୍ଟାରୁ ବନ୍ଧୁକ ବାହାର କରି ଉୟୁ ଦେଖାଇ ସେମାନଙ୍କୁ
ରଜାଙ୍କ ପାଖକୁ ନେଲା ।

ରଜାଙ୍କ ପାଖରେ ସେମାନଙ୍କୁ ହାଜର କରାଇ ନିବେଦନ
କରି କହିଲା, “ମୁଁ ମୋର ସ୍ତ୍ରୀ ଓ ଛୋଟ ପୁଅ ଗୋଟିଏ କଣା
ହାତୀ ଉପରେ ବସି ଚାରି କରବାକୁ ଯାଉଥିଲୁ । ବାଟରେ
ପୁଅଟିକୁ ଶୋଷ ହେବାରୁ ତାଙ୍କୁ ଗୋଟିଏ ବଡ଼ ବରଗଛ
ମୂଳେ ଛାଡ଼ି ପାଣି ଆଣିବାକୁ ଯାଇ ଫେରିଲା ବେଳକୁ
ସେମାନେ କେହି ସେଠାରେ ନାହାନ୍ତି ।”

ମୁଁ ତାଙ୍କୁ ଖୋଜି ଖୋଜି ଯାଉ ଯାଉ ବାଟରେ ଏହି
ତିନୋଟି ଅପରିଚିତ ଲୋକଙ୍କୁ ଦେଖିଲି । ଏମାନେ ଜାଣିଶୁଣି
ମୋ ହାତୀକୁ ଚୋରି କରିଛନ୍ତି ଏବଂ ମୋ ସ୍ତ୍ରୀ ଓ ପୁଅକୁ
ସମ୍ଭବତଃ ମାରି ଦେଇଛନ୍ତି ।

ରଜା ସବୁ ଶୁଣିଯାଇ କହିଲେ, “ଏହା ତୁମେ କିପରି
ଜାଣିଲୁ ?”

“ଏହି ଲୋକମାନେ ନିଜେ ମୋତେ କହିଲେ, ଏହା ଗୋଟିଏ କଣା ହାତୀ ଏବଂ ସେ ଗୋଟିଏ ଶିଶୁ ଓ ଜଣେ ସ୍ତ୍ରୀ ଲୋକକୁ ନେଇ ଯାଉଛି ।”

ରାଜା ଚିନ୍ତାକରି କହିଲେ, “ଯଦି ତୁମେ ତାଙ୍କୁ କିଛି କହିନାହୁଁ ଓ ସେମାନେ ତୁମ ହାତୀ ସମ୍ପର୍କରେ ଆଗୁଆ କହିଲେ, ଏହାର ମାନେ ସେମାନେ ତୁମ ହାତୀକୁ ରଖିଛନ୍ତି ।”

“ହଁ ତୁମେମାନେ ଚୋର ।” ରାଜା ରାଗିଯାଇ ପାଟିକରି କହିଲେ । ମୋତେ କୁହ ତୁମେ ଲୋକଟିର ହାତୀଟି କ’ଣ କଲ ?”

“ହଜୁର ଆପଣ ହେଉଛନ୍ତି ଧର୍ମାବତାର, ନ୍ୟାୟ ବିଚାର କରନ୍ତୁ । ଆମେମାନେ ଚୋର ନୋହୁଁ ଏବଂ ହାତୀକୁ ଆମେ ଆଦୌ ଦେଖିନାହୁଁ । କେବଳ ଆମ୍ଭମାନଙ୍କର ଜ୍ଞାନବଳରେ ଆମେ ହାତୀର ବର୍ଣ୍ଣନା କରିବାକୁ ସମର୍ଥ ହେଲୁ ।” ଭାଇମାନେ କହିଲେ ।

ରାଜା ଠୋ ଠୋ ହୋଇ ହସି ଉଠିଲେ ଏବଂ କହିଲେ, “ଜଣେ ଆଖିରେ ଦେଖି ନ ଥିବା କୌଣସି ଜନିତ ବିଷୟ-ଭାବେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରିପାରିବ କି ?”

“ହଁ, ନିଶ୍ଚୟ ।” ଭାଇମାନେ ଦାବୀ କଲେ । “ଆଜ୍ଞା ଯଦି ତାହାହିଁ ହୁଏ, ତା’ହେଲେ ଦେଖିବା ତୁମ କଥା କେତେ-ଦୂର ସତ ।” ଏହିକଥା କହି ରାଜା ତାଙ୍କର ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କୁ ପାଖକୁ ଡକାଇ ତାଙ୍କ କାନରେ ବୁଝି କରି କଣ କହିଲେ ।

ମନ୍ତ୍ରୀ ଭରବର ହୋଇ ରାଜ ଉଆସକୁ ଚାଲିଗଲେ ଏବଂ ଦୁଇଜଣ ଚାକର ଧରିଥିବା ଏକ କାଠ ସିନ୍ଦୂକ ସହ ମନ୍ତ୍ରୀ ଆସି ପହଞ୍ଚିଲେ । ସେମାନେ ସିନ୍ଦୂକଟି ରାଜାଙ୍କ ପାଖରେ ରଖିଦେଇ ଚାଲିଗଲେ । ଭାଇମାନେ ସବୁକଥା ଦେଖୁଥାନ୍ତି ।

“କହିପାରିବ କି ଏ ସିନ୍ଦୂକ ଭିତରେ କ’ଣ ଅଛି ?” ଭାଇମାନଙ୍କୁ ରାଜା ପଚାରିଲେ ।

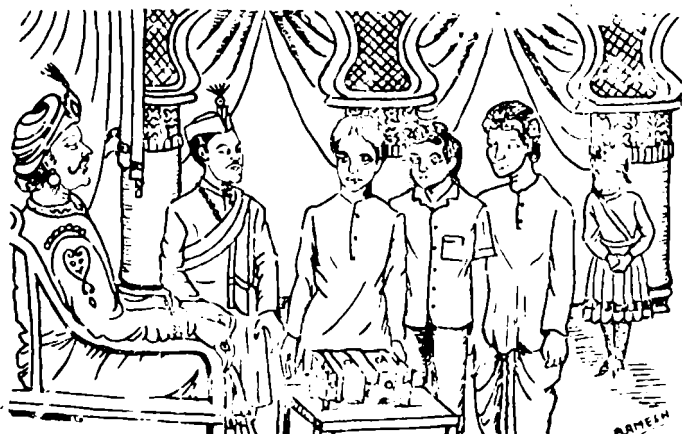
ବଡ଼ଭାଇ କହିଲା, “ମଣିମା ଆମେ ଚୋର ନୋହୁଁ । ଏହି ସିନ୍ଦୂକରେ ଗୋଟିଏ ଛୋଟ ଗୋଲ ପଦାର୍ଥ ରହିଛି ।”

“ଏହା ଗୋଟିଏ ଡାଳିମୂ” ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ମଝିଆଁ ଭାଇ କହିଲା ।

“ଏ ଡାଳିମୂଟି ପାଚି ନାହିଁ ।” ସାନଭାଇ କହିଲା ।

“ସିନ୍ଦୂକଟି ଖୋଲିଦିଅ ।” ରାଜା ଆଦେଶ ଦେଲେ ।

ରାଜାଙ୍କ ଆଦେଶ ପାଇ ଚୁକରମାନେ ସିନ୍ଦୁକଟି ପିଟାଇଦେଲେ । ଦେଖିଲେ ସତକୁ ସତ ସିନ୍ଦୁକ ଭିତରେ ଗୋଟିଏ କଞ୍ଚା ଡାଳିମ୍ବ । ରାଜା ବିସ୍ମିତ ହୋଇ ଡାଳିମ୍ବଟି ଆଣି

ସମସ୍ତଙ୍କ ସାମନାରେ ଦେଖାଇଲେ । ଏହାପରେ ସେ ହାତୀ ମାଲିକକୁ କହିଲେ, “ଏମାନେ ଗୈର ନୂହନ୍ତି ।” ଯାଅ, ତୁମର ହାତୀକୁ ଅନ୍ୟ ସ୍ଥାନମାନଙ୍କରେ ଖୋଜ ।

“ତୁମେ ପ୍ରକୃତରେ ନିର୍ଦ୍ଦୋଷ” ଭାଇମାନଙ୍କୁ ରକ୍ତା
କହିଲେ । ବର୍ତ୍ତମାନ ତୁମର ମନକନ୍ଥା ଯୁଆଡ଼େ ଯାଇପାର ।
କିନ୍ତୁ ଯିବା ପୂର୍ବରୁ ସମସ୍ତ ଘଟଣା ମୋତେ କହିଯାଅ । କିପରି
ତୁମେ ଜାଣିଲ ହାତୀ ହଜୁଛି ଆଉ ଇଏ ସେହି ଲୋକ ଯାହାର
ସେହି ହାତୀ ।

ବଡ଼ଭାଇ କହିଲା, “ବାଲିରେ ପଡ଼ିଥିବା ପାଦଚିହ୍ନ ଦେଖି ମୁଁ ଜାଣିଲି ଏବାଟେ ଗୋଟିଏ ହାତୀ ଯାଇଛି ଏବଂ ଏଇ

ଲୋକଟି ଯିଏ ଆମକୁ ଏଠାକୁ ଧରି ଆଣିଛି ଚାରିଆଡ଼କୁ ଚାହିଁ
କ’ଣ ଖୋଜୁଥିବାରୁ ଅନୁମାନ କରିନେଲୁ ଏ ନିଶ୍ଚୟ
ହାତୀର ମାଲିକ ।”

ପ୍ରକୃତ ରାଜା ବିଶ୍ୱାସ କଲେ ଏବଂ ପଚାରିଲେ, “କିଏ
ତମ ଭିତରୁ କହିଲା, ହାତୀର ବାମ ଆଖିଟି କଣ ?”

ମଝିଆଁ ଭାଇ ଉଠି କହିଲେ, “ମୁଁ ଏହା ଅନୁମାନ
କରି ଥିଲି । କାରଣ ହାତୀଟି ତାହାଣ ପାଖରୁ ସମସ୍ତ ଡାଳପତ୍ର
ଭୁଙ୍ଗି ଭୁଙ୍ଗି ଯାଇଛି ଆଉ ବାମ ପାଖ ଡାଳପତ୍ର ଅକ୍ଷତ
ଅବସ୍ଥାରେ ରହିଛି ।”

“ଏହା ଅବଶ୍ୟ ସତ । ରାଜା ତାଙ୍କର ମତ ଦେଲେ
ଏବଂ ଆଉ କିଏ କହିଲା, ଏହି ହାତୀ ଗୋଟିଏ ସ୍ତ୍ରୀ ଲୋକ ଏବଂ
ତା’ର ଗୋଟିଏ ପିଲାକୁ ନେଇଯାଇଛି ।”

ମୁଁ ହେଉଛି ସେଇ ଲୋକ, ସାମଭାଇ କହିଲା । “ମୁଁ
ଦେଖିବାକୁ ପାଇଲି ହାତୀ ଗୋଟାଏ ସ୍ଥାନରେ ବାଲିରେ
ଆଖୁମାଡ଼ି ବସିଥିବାର ଚନ୍ଦ୍ର ଆଉ ସେଠାରେ ମହଲାନାମନେ
ଯେଉଁ ନରମ ଯୋତା ପିନ୍ଧନ୍ତି ସେହି ଯୋତାର ଚନ୍ଦ୍ର ପଡ଼ିଛି ।
ଆଉ ମଧ୍ୟ ଏକ ସଙ୍କେତ ପାଇଲି ଅତି ଛୋଟ ଯୋତାର ଚନ୍ଦ୍ର
ଯାହା ଗୋଟିଏ ପିଲାର ହୋଇପାରେ ।”

ପୁଣି ରାଜା ଦୃଢ଼ ଭାବରେ କହିଲେ. “କିପରି ତୁମେ ଜାଣିଲ ସିନ୍ଧୁକରେ କଣ୍ଡା ଡାଳିବୁ ଅଛୁ ? ଏହା ମୁଁ ଜାଣିପାରୁ ନାହିଁ ।”

ବଡ଼ଭାଇ କହିଲା, “ଏହି ସିନ୍ଧୁକଟି ସୁଲୁ ଗୁଲୁ ଗୁଲୁ ବୋହି ଆଣିଥିଲେ, କିନ୍ତୁ ଏହି ସିନ୍ଧୁକଟି ଭାରି ହାଲୁକା ଜଣାଯାଇଥିଲା । ସେତେବେଳେ ଗୁଲୁମାନେ ତାକୁ ତଳେ ରଖିଦେଲେ ସେତେବେଳେ ମୁଁ ଶୁଣିପାରିଲି ଗୋଟିଏ ଗୋଲ ପଦାର୍ଥ ଗଡ଼ିଯିବାର ଶବ୍ଦ ।”

ମଝିଆଁ ଭାଇ କହିଲା, “ମୁଁ ଏହି ସିନ୍ଧୁକରୁ ଜାଣି-ପାରିଲି ଯେ ଏହି ସିନ୍ଧୁକଟି ବଗିଚା ଭିତରୁ ଆସିଛି । ଏଥିରେ ଗୋଟିଏ ଛୋଟ ଗୋଲ ପଦାର୍ଥ ରହିଛି । ଏଣୁକରି ଏହା ଏକ ଡାଳିମ୍ବ । ଆପଣଙ୍କ ଉଆସ ଗୁରୁପାଖେ ଡାଳିମ୍ବ ଗଛ ରହିଛି ।”

ସାନଭାଇ କହିଲା, “ଏହି ସମୟରେ ଡାଳିମ୍ବ ପାତ ନ ଥାଏ, ଆପଣ ନିଜେ ଦେଖିପାରନ୍ତୁ ।”

ରାଜା ଝରକାରେ ଚାହିଁ ଦେଖିଲେ ବଗିଚାରେ ଡାଳିମ୍ବ କଣ୍ଡା ଡାଳିବୁ ଗଛରେ ଦୋଳି ଖେଳୁଛି ।

ରାଜା ଭାଇମାନଙ୍କର ବୁଦ୍ଧିର ବିଚକ୍ଷଣତା ଜାଣିପାରି ତିନିଭାଇଙ୍କୁ ତିନୋଟି ଛୋଟ ରାଜ୍ୟ ଦେଲେ । ସେମାନେ ନିଜ ନିଜ ରାଜ୍ୟ ଶାସନ କରି ମହାଯୁଦ୍ଧରେ କାଳ କଟାଇଲେ ।

ବୁଦ୍ଧି ନ ଥାଇ କି ହୁଅନ୍ତୁ ।

ଅନେକଦିନ ତଳର କଥା । ଗୋଟିଏ ଦେଶରେ ଜଣେ ରଜା ଥିଲେ । ସେ ଭାରି ମଉଜ ମଜଲିସ୍ରେ ତାଙ୍କର ଦିନ-ରାତି କାଟିଥିଲେ । ଦିନେ ସେ ଗୋଟିଏ ଦେଉଳ ତୋଳାଇବାକୁ ମନ ବଳାଇ ରାଜ୍ୟର ସବୁ କାରିଗରଙ୍କୁ ଡକାଇ ଶୁଭଦିନ ଦେଖି ଦେଉଳ ତୋଳା ଆରମ୍ଭ କଲେ । କାରିଗରମାନେ ଚେଷ୍ଟା କରି ଦେଉଳ ତୋଳିବାରେ ଲାଗିଲେ କିନ୍ତୁ ରଜା ସେଥିରେ ଖୁସି ନ ହୋଇ କାରିଗରମାନଙ୍କୁ ପାଖ ଦେଲେ । ଏହିପରି ବହୁ କାରିଗର ମଧ୍ୟ ପାଖ ପାଇଲେ ।

ଏ . ଦା ରଞ୍ଜନ ନାମକ ଜଣେ ଅଭିଜ୍ଞ କାରିଗର ଏ ଖବର ଶୁଣି ରଜାଙ୍କ ପାଖେ ପହଞ୍ଚି ଦେଉଳ ତୋଳିବା ପାଇଁ ଅନୁମତି ମାଗିଲା ।

ରଜା ତାଙ୍କୁ ପଚାରିଲେ, “ତୁମ ନାଁ କ’ଣ ?” “ମୋ ନାମ ହେଉଛି ରଞ୍ଜନ”—ରଞ୍ଜନ ଉତ୍ତର ଦେଲା ।

ରାଜା ପଚାରିଲେ, “ତୁମେ ମୋ ଅସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଦେଉଳକୁ ଦେଖିଛ ? ସେ ଦେଉଳଟିର ମୁଣ୍ଡ ମାରିପାରିବ ?”

ରଞ୍ଜନ ଉତ୍ତର ଦେଲା, “ମଣିମାଙ୍କର ହୁକୁମ ହେଲେ ମୁଁ ନିଶ୍ଚୟ ଦେଉଳର ମୁଣ୍ଡ ମାରିପାରିବି, କିନ୍ତୁ ଆପଣଙ୍କୁ ମୋର ଦୁଇଟି ସର୍ତ୍ତ ମାନିବାକୁ ପଡ଼ିବ ।”

ରାଜା ସର୍ତ୍ତ ମାନିବାକୁ ରାଜି ହେବାରୁ ରଞ୍ଜନ ରାଜାଙ୍କୁ କହିଲା, “ମୋର ଦରକାର ମୁତାବକ ରାଜମିସ୍ତ୍ରୀ ଯୋଗାଇ ଦେବେ ଏବଂ ଦେଉଳ କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ନ ହେବା ପୂର୍ବରୁ ଦେଉଳ ଦେଖିବାକୁ ମନ ବଳାଇବେ ନାହିଁ ।”

ରାଜା ରଞ୍ଜନର ସର୍ତ୍ତରେ ରାଜି ହେଲେ । ଆବଶ୍ୟକ ମୁତାବକ ରାଜମିସ୍ତ୍ରୀ ମଧ୍ୟ ଯୋଗାଇଦେଲେ ।

ରଞ୍ଜନ ଶୁଭଦିନ ଦେଖି ଦେଉଳ କାର୍ଯ୍ୟ ଆରମ୍ଭ କରିବା ପୂର୍ବରୁ ରାଜମିସ୍ତ୍ରୀମାନଙ୍କୁ କହିଲା, “ଶୁଣ ମୁଁ ଯାହା କହିବି ତୁମେ ତାହା ନିଶ୍ଚିତ ରୂପେ ପାଳନ କରିବ ।”

ରଞ୍ଜନ ଦେଉଳ କାମ ଆରମ୍ଭ କରିବାର ପନ୍ଦର ଦିନ ପରେ ରାଜା ଦେଉଳଆଡ଼େ ବୁଲିବାକୁ ଆସୁଥିବା ଦେଖି ରଞ୍ଜନ ରାଜମିସ୍ତ୍ରୀମାନଙ୍କୁ କହିଲା, “କାମ ବନ୍ଦ କରିବ ନାହିଁ, ମୋତେ ଶୀଘ୍ର ଶୀଘ୍ର ପଥର; ସିମେଣ୍ଟ ଓ ବାଲି ଦିଅ ।”

ରାଜା, ମନ୍ତ୍ରୀ, କଟୁଆଳ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପଣ୍ଡିତମାନଙ୍କୁ ସାଙ୍ଗରେ ଧରି ସେଠାରେ ପହଞ୍ଚିଲେ ଏବଂ ରଞ୍ଜନକୁ ପଚାରିଲେ, “ତୁମେ ଅବଶ ହୋଇପଡ଼ୁ ନାହିଁତ ? ଏହା ପଚାରି ରାଜା ରଞ୍ଜନ ଉପରକୁ ଥାଲିଏ ସୁନା ମୋହର ଫୋପାଡ଼ିଦେଲେ ।

ସୁନା ମୋହରଗୁଡ଼ିକ ଦେଉଳ କାନ୍ଥରେ ଯାଇ ପଡ଼ିଲା । ତା’ଉପରେ ପଥର ମଡ଼ାଇ ହୋଇଗଲା । କିନ୍ତୁ ରଞ୍ଜନର ସୁନା ମୋହର କି ରାଜା, ମନ୍ତ୍ରୀ ବା କଟୁଆଳ ଇତ୍ୟାଦିଙ୍କ ଉପରେ ନଜର ନ ଥାଏ । ସେ କେବଳ ରାଜମିସ୍ତ୍ରୀମାନଙ୍କୁ ପଥର, ବାଲି ଓ ସିମେଣ୍ଟ ତର ତର କରି ମାଗି କାମ କରୁଥାଏ ।

ଏହା ଦେଖି ରାଜା ଓ ମନ୍ତ୍ରୀ ଦୁହେଁ ଦୁହଁଙ୍କ ଆଡ଼କୁ
ଚାହିଁଚାହିଁ ହେଲେ ।

ମନ୍ତ୍ରୀ ରଞ୍ଜନର ଗୋଟିଏ ସୁନ୍ଦରୀ ସ୍ତ୍ରୀ ଅଛି ବୋଲି
ଆଗରୁ ଜାଣିପାରିଥିଲେ । ତେଣୁ ସେ ରାଜାଙ୍କୁ କହିଲେ,
“ରଞ୍ଜନ ହେଉଛି ଜଣେ ଅଭିଜ୍ଞ କାରିଗର, ଆଉ ମୁଁ ଜାଣେ
ରଞ୍ଜନର ଗୋଟିଏ ସୁନ୍ଦରୀ ସ୍ତ୍ରୀ ଅଛି ।”

‘ହାପରେ ମନ୍ତ୍ରୀ ରଞ୍ଜନକୁ ପଚାରିଲେ, “ରଞ୍ଜନ
ତୁମର ଘର କେଉଁଠି ?”

ରଞ୍ଜନ ଉତ୍ତର ଦେଲା, “ମୋ ଘର ହେଉଛି
‘କାଶୀ’ରେ, ସେଠାରେ ମୋତେ ସମସ୍ତେ ଚିହ୍ନିନ୍ତି ।”

ମନ୍ତ୍ରୀ ସ୍ଥିର କଲେ କାଶୀ ଯାଇ ରଞ୍ଜନର ସ୍ତ୍ରୀକୁ ଦେଖି
ଆସିବେ ଏବଂ ଦେଖି ଆସି ରାଜାଙ୍କୁ କହିବେ । କାହାକୁ କିଛି
ନ କହି ସେ କାଶୀ ବାହାରିଲେ ।

ମନ୍ତ୍ରୀ ଘୋଡ଼ା ଛୁଟାଇ କାଶୀରେ ପହଞ୍ଚି ଗୋଟିଏ
ବୁଢ଼ୀକୁ ଦେଖି ପଚାରିଲେ, “ମାଉସୀ, ରଞ୍ଜନର ଘର କେଉଁଠି
କହିପାରିବ କି ?”

ବୁଢ଼ୀ ଉତ୍ତର ଦେଲା, “ଏଇ ଆଗରେ ଯେଉଁ ଧଳା କୋଠାଘର ଦେଖାଯାଉଛି, ସେଇ ହେଉଛି ରଞ୍ଜନର ଘର ।”

ରଞ୍ଜନର ସ୍ତ୍ରୀ ଦୁଆରେ ଛୁଡ଼ା ହୋଇଥିଲା ଏବଂ ଦେଖିଲା ମନ୍ତ୍ରୀ ଘୋଡ଼ାରେ ଚଢ଼ି ତା’ ଘରକୁ ଆସୁଛନ୍ତି । ସେ ଯାଇ ତାଙ୍କୁ ଘର ଭିତରକୁ ପାଛୋଟି ଆଣିଲା ଏବଂ ଅତିଥି ରହିବା ଘରକୁ ଯିବାପାଇଁ ବାଟ ଦେଖାଇ ଦେଲା ।

ମନ୍ତ୍ରୀ ପାହାଚରେ ଚଢ଼ି ଚଢ଼ି ଗଲେ । ଯେତେବେଳେ ପଞ୍ଚମ ପାହାଚରେ ଚଢ଼ିଛନ୍ତି, ପାହାଚଟି ମନକୁ ଗୋଡ଼ୁଡ଼ିଲୁ ଖୋଲିଗଲା, ସେ ତଳେ ପଡ଼ିଗଲେ । ଦେଖିଲାବେଳକୁ ତଳ ମହଲର ଏକ କୋଠାରେ ଯାଇ ସେ ହାଜର । ହଠାତ୍ ସେଇ କୋଠାରେ ଘରଜା ଖୋଲିଗଲା ମାତ୍ରକେ ଦୁଇଟା ବେତ ବାହାର ପଡ଼ି ପାଟିକରି କହିଲେ, “ମନ୍ତ୍ରୀ, ତୁମେ ଏଠାରେ କି କାମ କରିପାରିବ ?” ଏହି କଥା କହି ବେତ ଦୁହେଁ ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ପିଠିକୁ ପିଟିବାରେ ଲାଗିଲେ ।

ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ଦେହରେ ଯେପରି ବେତମାଡ଼ ବସିଲା ସେ ବୋପାଲୋ ମରିଗଲି ଲୋ, ମାଆଲୋ ମରିଗଲି ଲୋ, ମୋତେ ମାରନା, ମୋତେ ମାରନା, ମୁଁ ଭଲ ସୁଆକାଟ ପାରେ’ ବୋଲି କହିଲେ ।

ରାଜା ଓ କଟୁଆଳ କିଛିଦିନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କୁ ଅପେକ୍ଷା କଲେ । ନ ଆସିବାରୁ ରାଜା କଟୁଆଳକୁ କହିଲେ, ମନ୍ତ୍ରୀ ରଞ୍ଜନର ସ୍ତ୍ରୀକୁ ବୋଧେ ଛାଡ଼ି ଆସି ପାରୁନାହାନ୍ତି, ତୁମେ ଶୀଘ୍ର ଯାଅ ତାଙ୍କୁ ନେଇ ଆସିବ ।

ରାଜାଙ୍କ ଆଦେଶ ପାଇ କଟୁଆଳ ଘୋଡ଼ା ଚଢ଼ି କାଶୀରେ ପହଞ୍ଚିଲେ । ପୂର୍ବରୁ ମନ୍ତ୍ରୀ ଭେଟିଥିବା ବୁଢ଼ୀକୁ ଦେଖି, “ରଞ୍ଜନର ଘର କେଉଁଠି ?” ପଚାରିବାରୁ ସେ ଦେଖାଇଦେଲା ।

ଆଗଭଳି ରଞ୍ଜନର ସ୍ତ୍ରୀ କଟୁଆଳକୁ ସ୍ବାଗତ ଜଣାଇ ଭିତରକୁ ନେଇଗଲା ଏବଂ ଅତିଥି ରହୁଥିବା ଘରକୁ ବାଟ ଦେଖାଇଦେଲା । କଟୁଆଳ ପାହାଚ ପରେ ପାହାଚ ଚଢ଼ି ଯେତେବେଳେ ପଞ୍ଚମ ପାହାଚରେ ପାଦ ଦେଇଛି, ପାଦତଳୁ ପାହାଚ ଖୋଲିଗଲା ଏବଂ ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ପାଖରେ ଯାଇ ପହଞ୍ଚିଲେ ।

କଟୁଆଳ ଚାରିଆଡ଼କୁ ଚାହିଁ ଦେଖିଲେ, ମନ୍ତ୍ରୀ ବହୁ କଷ୍ଟରେ ସୂତା କାଟୁଛନ୍ତି । ସେହି ଦୁଇଟା ବେତ ପୁଣି ବାହାର ପଡ଼ି କଟୁଆଳଙ୍କୁ ପିଟିବାକୁ ଲାଗିଲେ ଏବଂ ପଚାରିଲେ, “କଟୁଆଳ, ତୁମକୁ କେଉଁ କାମ ଜଣା ?”

“ମୋତେ ଦୟାକର, ମାରନା ! ମାରନା ! ମୁଁ ସୁତା
ରଙ୍ଗ କରି ଜାଣେ ।” କଟୁଆଳ କାନ୍ଦ କାନ୍ଦି କହିଲେ ।

ଶେଷରେ ରାଜା, ମନ୍ତ୍ରୀ ଓ କଟୁଆଳଙ୍କୁ କିଛିଦିନ
ଅପେକ୍ଷା କଲେ । ସେମାନେ ନ ଫେରିବାରୁ ରାଜା ନିଜେ
ଦୋଡ଼ା ଝପଟାଇ କାଣୀରେ ଯାଇ ପହଞ୍ଚି ସେଇ ବୁଢ଼ୀକୁ
ଦେଖି, “ରଞ୍ଜନର ଘର କେଉଁଠି ?” ବୋଲି ପଚାରିଲେ ଏବଂ
ସହକରେ ରଞ୍ଜନର ଘର ଦେଖିପାରିଲେ ।

ରଞ୍ଜନର ସ୍ତ୍ରୀ ରାଜାଙ୍କୁ ଦେଖି ଭିତରକୁ ଡାକି ନେଇ
ଅତିଥି ରହିବା ଘରକୁ ଯିବାକୁ ନାଟ ଦେଖାଇଦେଲା । ଅନ୍ୟ-
ମାନଙ୍କ ପରି ରାଜା ପଞ୍ଚମ ପାହାଚରେ ପାଦ ଦେବାକ୍ଷଣି, ରାଜା
ତଳେ ପଡ଼ିଗଲେ । ତଳ ମହଲାରେ ଦେଖିଲେ ତାଙ୍କ ମନ୍ତ୍ରୀ
ସୁତା କାଟୁଛନ୍ତି ଓ କଟୁଆଳ ସୁତା ରଙ୍ଗ କରୁଛନ୍ତି ।

“ଏହାର କାରଣ କ’ଣ ?” ସେମାନଙ୍କୁ ପଚାରି ପଚାରି
ଦୁଇଟା ବେଳ ଆସି ରାଜାଙ୍କ ପିଠିକୁ ପିଟିବାକୁ ଲାଗିଲେ । ରାଜା
‘ବାପାଲେ ମାଆଲେ, ମରିଗଲି ମରିଗଲି’ ବୋଲି ରଡ଼ି
ଛାଡ଼ିଲେ ।

—ପଇଁ ଚରିଣି—

ବେତମାନେ ମାଡ଼ ଉପରେ ମାଡ଼ ଦେଇ ରଜାଙ୍କୁ ପଚାରିଲେ, “କହ, ତୁମେ କ’ଣ କରିବ ? ତୁମକୁ କୌଣସି କାମ ଜଣା କି ?”

“ମୁଁ ରଜା ହେବା ପୂର୍ବରୁ ଜଣେ ଭଲ ଡକ୍ତରୀ ଥିଲି । ମୋତେ ମାରନା, ମାରନା, ଛାଡ଼ିଦିଅ ।” ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ମନ୍ତ୍ରୀ ଓ କଟୁଆଳ ସଜେଇ ରଖିଥିବା ରଙ୍ଗିନ ସୂତା ଆସି ରଜାଙ୍କ ପାଖେ ପହଞ୍ଚିଗଲା । ରଜା ଲୁଗା ବୁଣିବାରେ ଲାଗିଗଲେ ।

କିଛି ମାସ ପରେ ରଞ୍ଜନ ଦେଉଳ ମୁଣ୍ଡ ମାରି ଘରକୁ ଫେରିଆସି ତା’ ସ୍ତ୍ରୀକୁ ପଚାରିଲା, “ମୁଁ ନଥିଲା ସମୟରେ ତୁମେ କ’ଣ କରିଛ ?”

“ତଳ ମହଲକୁ ଯାଅ, ଦେଖ ।” ସ୍ତ୍ରୀ ଉତ୍ତର ଦେଲା ।

ରଞ୍ଜନ ତଳ ମହଲକୁ ଯାଇ ଦେଖିଲା, ମନ୍ତ୍ରୀ ସୂତା କାଟୁଛନ୍ତି, କଟୁଆଳ ସୂତା ରଙ୍ଗ କରୁଛନ୍ତି ଓ ରଜା ଲୁଗା ବୁଣୁଛନ୍ତି ।

—ଛତ୍ରଣି—

ରଞ୍ଜନ ରାଜାଙ୍କୁ କହିଲା, “ମଣିମା, ମୁଁ ଆପଣଙ୍କ
ଦେଉଳ ମୁଣ୍ଡେ ମାରିଦେଇଛି; କିନ୍ତୁ ମୁଁ ଆପଣଙ୍କଠାରୁ

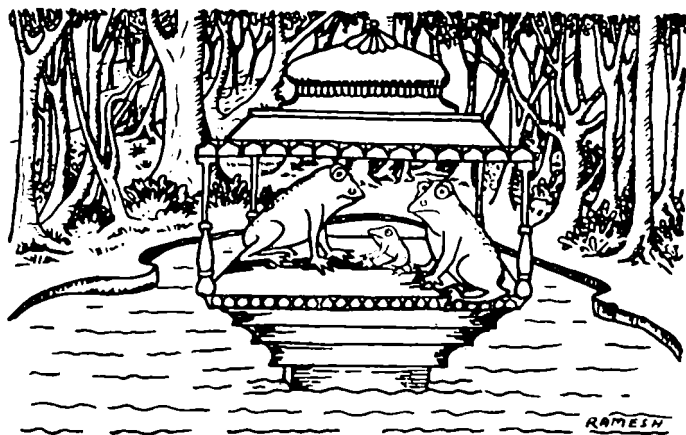

କୌଣସି ପାଉଣା ନେବାକୁ ଚାହେଁ ନାହିଁ । ଆପଣଙ୍କୁ ମୁଁ ଆଜି
ଏଥିରୁ ମୁକ୍ତି ଦେଉଛି । ଆପଣ ଯାଇ ପ୍ରଜାମାନଙ୍କର ଉପକାର
କରିନ୍ତୁ ।

ଜଙ୍ଗଲର ଫଳ କାହାର ?

ଥରେ ଗୋଟିଏ ଝିଙ୍କ ଜଙ୍ଗଲକୁ କୋଳି ତୋଳିବାକୁ ଗଲା । ସେ କଣ୍ଟାରୂପର ଘର ତା'ର ମୁନିଆ କାଠିଗୁଡ଼ିକ ବ୍ୟବହାର କରି ସୁଅଦିଆ କୋଳିଗୁଡ଼ିକ ତେଲି ତା' ଟୋକେଇରେ ରଖିଲା । ସେ ସଂଗ୍ରହ କରିଥିବା ଦଣ୍ଡି କୋଳିରୁ ଗୋଟିଏ ଖାଇ ବାକି ନ'ଟି ଟୋକେଇରେ ରଖିଲା । ଛତୁ ତୋଳିବା ବିଷୟ ସେ ମଧ୍ୟ ଭୁଲି ନଥିଲା । ସେ ଅତି

ଶାନ୍ତିପୂର୍ଣ୍ଣ ହାବରେ ନାନାପ୍ରକାର ମିଠାକୋଳି ସବୁ ତୋଳୁଥିଲା । ଏହି ସମୟରେ ଗଧୁଆ ଆସି ମୁହଁମୁହଁ ତା' ହାବୁଡ଼େ ପଡ଼ିଗଲା ।

“ଗଧୁଆଭାଇ, ନମସ୍କାର” ଝିଙ୍କ ଅତି ନମ୍ରଭାବରେ କହିଲା, ଯେହେତୁ ସେ ଭଦ୍ରଭାବେ ଗଢ଼ି ଉଠିଥିବା ଗୋଟିଏ ଜୀବ । କିନ୍ତୁ ଗଧୁଆ ନମସ୍କାରର ପ୍ରତି ନମସ୍କାର ବଦଳରେ ରାଗରେ ଗର୍ଜି ଉଠି କହିଲା —

“ଆରେ ରେ-ରେ ଶଇତାନ । ତୁ ମୋ ଜଙ୍ଗଲରେ କ’ଣ କରୁଛୁ ?”

ଝିଙ୍କ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ପଚାରିଲା, “ଏହା ତୁମର ଜଙ୍ଗଲ ? ମୋର ଧାରଣା ଏହା ସମସ୍ତଙ୍କର ।”

ଗଧୁଆ ଥଟ୍ଟା କରି କହିଲା, “ଆଉ ଏକ ଧାରଣା ତୋର ହେବ ଏକାକୀ । ଏହା ମୋ ଜଙ୍ଗଲ, ସେ ସବୁ କ’ଣ ? ସେ ଟୋକୋଇରେ କ’ଣ ଭର୍ତ୍ତି କରିଛୁ ? କୋଳି ? ସେଗୁଡ଼ିକ ମୋ କୋଳି । ତାହା ମୋତେ ଶୀଘ୍ର ଦେଇଦେ ।”

ଝିଙ୍କ ଅତି ଭୟରେ କହିଲା, “କିନ୍ତୁ ଏ ଛତୁ ଓ ଛୋଟ ଛୋଟ କୋଳିଗୁଡ଼ିକ ନେଇ କ’ଣ କରିବେ ଆଜ୍ଞା ? ଏଗୁଡ଼ିକ ତ ଖାଇପାରିବେ ନାହିଁ ।”

ଗଧୁଆ ପାଟିକରି କହିଲା, “ସେଥିରେ ତୋର କ’ଣ ଅଛି, ସେଗୁଡ଼ିକ ମୋର, ମୁଁ ନେବି । କୋଳି ମୋର, ଛତୁ ମୋର । ତୋ ସହିତ ବେଶୀ ବକ୍ ବକ୍ ହୋଇ ଲାଭ ନାହିଁ ।” ସେ ଝିଙ୍କକୁ ହଠାତ୍ ମାଡ଼ିବସି ଚରି ଟିକିଟିକି କରିଦେବାକୁ ବାହାରିଲା; କିନ୍ତୁ ଝିଙ୍କ ତତ୍କ୍ଷଣାତ୍ ବୁଲିପଡ଼ି ତା’ର ଭୀଷଣ କାଠଗୁଡ଼ିକ ଠକ୍ ଗଧୁଆ ନାକକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି ଛାଡ଼ିଦେଲା ଏବଂ ଏଥିରୁ ଦୁଇଟି ଗଧୁଆ ନାକରେ ଗଳିଗଲା ।

ଗଧୁଆ ଯନ୍ତ୍ରଣାରେ ଚକ୍ରାର କରି ଭୂଇଁରେ ପଡ଼ି ଏପଟ
ସେପଟ ଗଡ଼ିବାକୁ ଲାଗିଲା; କିନ୍ତୁ ଭୀଷଣ କାଠିଗୁଡ଼ିକ ଅତି
ଗଭୀରକୁ ଗୁଲିଯାଇଥିଲା ।

ଇତ୍ୟବସରେ ଝିଙ୍କ ତା’ର କୋଳି ଓ ଛତୁଗୁଡ଼ିକ ନେଇ
ବୁଦା ଭିତରକୁ ଦୌଡ଼ି ପଳାଇ ଯାଇଥିଲା । ଗଧୁଆ ଯନ୍ତ୍ରଣାରେ
କରୁଣ ଚକ୍ରାର କରି; କାଠ ଖୁଣ୍ଟାଗୁଡ଼ିକ ଖୁଣ୍ଟି ଖୁଣ୍ଟି ଗୋଟିଏ
କାଠହଣା ଚଢ଼େଇ ପାଖରେ ପହଞ୍ଚିଲା ।

ଗଧୁଆ ଭୟଙ୍କର ଗର୍ଜନ କରି କହିଲା, “ହେ କାଠ-
ହଣା ଚଢ଼େଇ, ଶୀଘ୍ର ମୋ ନାକରୁ ଏହି ଗୋକିଆ କାଠି
ଗୁଡ଼ିକ ବାହାର କରି ଦେ, ନ ହେଲେ ତୋତେ ଖାଇ ଶେଷ
କରିଦେବି ?”

ଗଧୁଆ ନାକର ଅତି ଗଭୀରକୁ ଚାଲିଯାଇଥିବା ମୁନିଆ
କାଠିଗୁଡ଼ିକୁ କାଠହଣା ଚଢ଼େଇ ବାହାର କରିଦେଲା ।

ଗଧୁଆ ଗର୍ଜନ କରି କହିଲା, “ଠିକ ଅଛି, ମୁଁ ତୋତେ
ବର୍ତ୍ତମାନ ଖାଇବି ନାହିଁ, ଅନ୍ୟ ସମୟରେ ଖାଇବି ।” ସେ

ତା'ର ଖଣ୍ଡିଆ ହୋଇଥିବା ନାକକୁ ଚାଟି ଚାଟି ସେଠାରୁ
ଦୁଇ ବେଗରେ ଚାଲିଗଲା ।

“ଆରେ ରେ-ରେ । ସେଇ ନୀଚ ଛୋଟ ଝିଙ୍କଟାର
ଏତେ ସାହାସ । ସେ ମୋ ଜଙ୍ଗଲରୁ କୋଳି ଓ ଛତୁ ନେଇ
ଚାଲିଗଲା । ଆଉ ଗୋଟିଏ କଥା, ସେ ମୋ ମେଣ୍ଟାଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟ
ନେଇଯିବ ।” ଠିକ୍ ଏହି ସମୟରେ କୋକିଶିଆଳି ଗୋଟିଏ
ବୁଢ଼ା ଭିତରୁ ଲମ୍ଫ ଦେଇ ବାହାର ଆସିଲା ।

ଏ ହେଉଛି ଗଧୁଆର ବହୁଦିନର ବନ୍ଧୁ । ଗଧୁଆ
ସହିତ ଯୋଗଦେଇ କହିଲା, “ତୁମେ ଠିକ୍ କହିଛ, ଏହା
ନିଃସନ୍ଦେହରେ ଏକ ଦୁଃଖଦାୟକ ଘଟଣା । ସେହି ଅପଦାର୍ଥ
ଝିଙ୍କଟା ଏହି ଜଙ୍ଗଲରେ ସମସ୍ତ କାଣ୍ଡ ସୃଷ୍ଟି କରିବାକୁ ଚାହୁଁଛି ।
ଯେତେକ ଠେକୁଆ, ଗୁ ଶୁଣିମୁଷା ଓ ଚଢ଼େଇ ଅଛନ୍ତି ସମସ୍ତେ
ତା'ର ବନ୍ଧୁ । ସେମାନେ ସବୁ ତାଙ୍କର ଶିଷ୍ଟାଚାର ହରାଇ

ବସିଲେଣି । ବିଚାର କରନ୍ତୁ, ଫଳ, ଘାସ ଏବଂ କୀଟପତଙ୍ଗ-
ଗୁଡ଼ିକୁ ମଧ୍ୟ ସେମାନେ ଖାଇଯାଉଛନ୍ତି । ଆଉ ଏ ଘାସଗୁଡ଼ିକ
ସୂକ୍ଷ୍ମଣ୍ଡ ଆମର ।”

କୋକିଣି ଆଳର ଉତ୍ତେଜନାପୂର୍ଣ୍ଣ କଥାଭାଷାରୁ ଗଧୁଆ
ସ୍ଥିର ସିଦ୍ଧାନ୍ତରେ ପହଞ୍ଚି ପାଟିକରି କହି ଉଠିଲା, “ମୋ
ଘାସ । ମୋ କୀଟପତଙ୍ଗ । ଜଙ୍ଗଲର ପ୍ରତ୍ୟେକ ପଦାର୍ଥ
ମୋର ।”

ଏହି ଘଟଣା ଘଟିବା ସମୟରେ ଦୈବାତ୍ ଛୋଟ
ଗୁଣ୍ଡୁଚ ମୂଷାଟିଏ ଏକ ଗଛ ଡାଳ ଉପରେ ବସି ହାତରେ
ଗୋଟିଏ ବଡ଼ ଦେବଦାରୁ ଫଳ ଧରି ଦାନ୍ତରେ ଭୁଞ୍ଜି ଖାଉ-
ଥିଲା । ଗଧୁଆ ଗୁଣ୍ଡୁଚ ମୂଷାକୁ ଦେଖି ଫୋପରେ ପାଗଳ
ହୋଇଯାଇ କହିଲା, “ତୁ ବଡ଼ ସାହସରେ ମୋ ଫଳ ନେଇ
ଖାଉଛୁ ? ଶୀଘ୍ର ମୋତେ ଫେରାଇ ଦେ ।”

ଗୁଣ୍ଡୁଚ ମୂଷା ବିସ୍ମୟଭାବେ କହିଲା, “କ’ଣ ଅନ୍ୟାୟ
ହେଲା ? ଏ ଫଳରେ ପ୍ରତ୍ୟେକଙ୍କର ଅଧିକାର ଅଛି ।”

ସେହି “ପ୍ରତ୍ୟେକ” କିଏ ମୁଁ ତୋତେ ବର୍ତ୍ତମାନ
ଦେଖାଇ ଦେଉଛି । ଗଧୁଆ ରାଗରେ ଉପରକୁ କୁଦା ମାରିଲା ।
ସେ ବହୁ ଉପରକୁ ଉଠିଯାଇ ପ୍ରାୟ ଗୁଣ୍ଡୁଚ ମୂଷା ବସିଥିବା
ଡାଳର ପାଖାପାଖି ପହଞ୍ଚିଗଲା । କିନ୍ତୁ ଗୁଣ୍ଡୁଚମୂଷା ନିର୍ଭୟରେ
ସେହିପରି ବସିରହିଲା ।

ସେ କକିଲା, “ଏ କ’ଣ ତୁମର ଫଳ ?” ଠିକ୍ ଅଛି,
ତା’ହେଲେ ତୁମେ ଏହାକୁ ନିଅ । ଗଧୁଆ ଉପରକୁ ସେ ଫଳଟି
କୋରରେ ପୋପାଡ଼ି ଦେଲା ।

ଏହି ବଡ଼ ଭାଗୀ ଫଳଟି ଯାଇ ଗଧୁଆର ନାକ ମଝିରେ
ବାଜିଲା, ଠିକ୍ ଯେଉଁଠାରୁ କାଠହଣା ଚଢ଼େଇ ଝିଙ୍କକାଠି
ବାହାର କରିଦେଇଥିଲା । ଗଧୁଆର ନାକ ପାଟିଗଲା ।
ଗଧୁଆକୁ ଚାରିଆଡ଼ ଅନ୍ଧାର ଦେଖାଯିଲା ।

ଅତି ବିଦ୍ରୁପର ହସ ହସି ରୁ ଶୁଣି ମୁଣ୍ଡା କହିଲା,
“ତୁମେ ଏହାକୁ ଚାହୁଁଥିଲା, ଏଥର ନିଅ । ବର୍ତ୍ତମାନ ଏହା
ତୁମର, ତୁମେ ଏହା ରଖିପାର । ଯେତେବେଳେ ତୁମର ଆଉ
ଅଧିକ ଦରକାର ହେବ ସେତେବେଳେ ଏଠାକୁ ଆସିବ, ମୁଁ
ତୁମକୁ ଆନନ୍ଦର ସହିତ ସାହାଯ୍ୟ କରିବି । ତୁମର ଯେତେବଡ଼
ଫଳ ଦରକାର ମୁଁ ତୁମକୁ ଦେବି ।”

କିନ୍ତୁ ଗଧୁଆ ଫଳ ସମ୍ପର୍କୀୟ ଅନୁଭୂତି ଅର୍ଜନ
କରିସାରିଥିଲା । ସେ କେବେହେଲେ “ଆଉ ମୋ କେ’ଲି, ମୋ
ଛତୁ, ମୋ ଫଳ” ବୋଲି ପାଟିକଲା ନାହିଁ । ସେ ଉପଯୁକ୍ତ
ଶିକ୍ଷା ପାଇଗଲା ।